

ČIURLYS PETRAS

Mokytojas, literatas **Petras Čiurlys** gimė 1907 m. birželio 25 d. Pakupio kaime. 1911 m. neteko tėvo, todėl nuo mažens turėjo dirbti įvairius ūkio darbus. Skaityti, rašyti, skaičiuoti pramokė mama. 1920–1923 m. mokėsi Kupiškio progimnazijoje, 1923–1927 m. – Panevėžio berniukų gimnazijoje, 1927–1932 m. studijavo Lietuvos universiteto Humanitarinių mokslų fakultete Filologijos skyriuje lituanistiką ir pedagogiką. Pragyvenimui užsidirbdavo pamokomis, atsitiktiniais darbais. 1937 m. apgynė diplominį darbą „Futurizmas ir „Keturi vėjai“. Aktyviai dalyvavo studentų būrelio „Ekspres“, darbininkų klubo „Viltis“ veikloje, rašė apsakymus, bendradarbiavo žurnale „Trečias frontas“.

Nuo 1934 m. buvo Kėdainių gimnazijos mokytojas, nuo 1940 m. – Kauno IV gimnazijos direktorius. Visą vokiečių okupacijos laikotarpį mokytojavo Ukmergės gimnazijoje. Buvo karštas patriotas, SSRS okupavus Lietuvą atsiribojo nuo trečiafrontininkų ideologijos, visą sovietinį laikotarpį buvo tylioje opozicijoje, visai rėmė režimo persekiojamus žmones. 1945–1947 m. buvo Švietimo ministerijos Pradinių ir vidurinių mokyklų valdybos viršininkas. Atleistas po to, kai pasisiūlė per pusmetį įsteigti lietuviškų mokyklų tinklą Karaliaučiaus srityje. 1947–1951 m. Vilniaus universiteto lietuvių literatūros katedros vyresnysis dėstytojas, skaitė XIX amžiaus lietuvių literatūros istorijos kursą. Apkaltintas „objektyvizmu“ iš universiteto atleistas. 1955–1970 m. P. Čiurlys dirbo „Vagos“ leidykloje redaktoriumi, sudarė Vytauto Montvilos raštus (1956), „XIX a. lietuvių poezijos antologiją“ (1962), daugelio knygų redaktorius. Išleido vertimų, spaudoje paskelbė apsakymų, atsiminimų apie trečiafrontininkus, paliko nebaigtą istorinį romaną apie XV–XVI a. Lietuvą, pagonybės susidūrimą su krikščionybe, kitų rankraščių. Mirė 1984 m. lapkričio 16 d. Vilniuje, palaidotas Rokantiškių kapinėse.